

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Obvodní soud pro Prahu 2 rozhodl soudkyně Mgr. Lucií Šternovou ve věci žalobce: **Ilja I. S.**, nar. **██████████**, bytem **██████████** zast. Mgr. Pavlem Čížinským, advokátem, se sídlem Ječná 7/548, Praha 2, proti žalované: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Vyšehradská 16, Praha 2, o zaplacení částky 860.000,-Kč s příslušenstvím,

t a k t o :

- I. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci částku 144.000,-Kč a to do 15 dnů od právní moci rozsudku.
- II. Žaloba se zamítá co do částky 716.000,-Kč.
- III. Žalovaná je povinna nahradit žalobci náklady řízení ve výši 50.120,- Kč k rukám právního zástupce žalobce Mgr. Pavla Čížinského, advokáta a to do 15 dnů od právní moci rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou podanou u zdejšího soudu domáhá na žalované zaplacení částky 860.000,-Kč s následujícím odůvodněním. Žalobce byl v roce 2007 po dobu 40 dnů od **██████████** do **██████████** ve výkonu předběžné vazby ve vydávacím zařízení dle § 396 odst. 1 trestního řádu, a to na základě usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 29.3.2007 ve spojení s usnesením Vrchního soudu v Olomouci ze dne 10.5.2007. Nálezem Ústavního soudu ČR ze dne 18.10.2007 byla konstatována protiústavnost uvedených rozhodnutí. Na základě rozhodnutí o vazbě byla žalobci způsobena škoda na zdraví a nemajetková újma spočívající v zásahu do osobnostních práv v souvislosti se způsobenou duševní poruchou, jejíž náhradu

žadatel tímto uplatňuje. Žalobce se o vzniku škody na zdraví a s ní související nemajetkové újmy dozvěděl v okamžiku, kdy zjistil, že trpí psychickou nemocí, tedy nejdříve dne 18.2.2010, kdy musel být hospitalizován v [REDACTED] v důsledku psychických potíží dosahujících formy [REDACTED] resp. dne 23.3.2010, kdy se podle propouštěcí zprávy [REDACTED] dozvěděl, že trpí [REDACTED] [REDACTED] důsledku katastrofické události. Tato nemajetková újma a jí způsobená újma ve formě zásahu do profesního a rodinného života se začala se rozvíjet bezprostředně po vzetí do předběžné vazby, přičemž v následujících měsících a letech měla trvající a opakující se charakter, o její existenci se žalobce dozvěděl až v okamžiku, kdy musel být hospitalizován, resp. kdy u něho byla diagnostikována psychická porucha. Žalobce svůj nárok na náhradu nemajetkové újmy uplatnil u žalované dne 1.8.2010. Dne 24.9.2010 bylo právnímu zástupci žalobce doručeno sdělení žalované ze dne 23.9.2010 o tom, že žádost o odškodnění byla přijata a probíhá šetření. Do dne podání žaloby nebylo žalobci žádné stanovisko zasláno. Žalobce konstatuje, že nárok na náhradu škody ani nemajetkové újmy není promlčen, když subjektivní promlčecí doba počala běžet dne 24.3.2010 (kdy se žadatel dozvěděl o diagnostikované poruše zdraví), resp. nejdříve dne 18.2.2010 (kdy musel být v důsledku svého psychického zdraví hospitalizován), objektivní doba pak počala běžet dne 27.3.2007, kdy byl žadatel zadržen a omezen na osobní svobodě. Nárok na náhradu škody ve formě škody na zdraví by se tak promlčel nejdříve dne 19.2.2013, nárok na náhradu nemajetkové újmy nejdříve dne 19.2.2011. V přímé příčinné souvislosti s výkonem předběžné vazby došlo u žalobce ke vzniku duševní poruchy a o přetrvávající změny osobnosti po katastrofické události s rysy vztahovačnosti, nedůvěřivosti a tendencemi k sociálnímu stažení (podle Mezinárodní klasifikace nemocí 10. revize dg.: F620), jakožto duševní poruchy vzniklé následkem opakovaného vleklého těžkého stresu. Příčinou vzniku duševní poruchy bylo vzetí do předběžné vazby a její výkon, když prožitek hrozby vydání žalobce k trestnímu stíhání do Ruské federace byl tím stresorem, který vyvolal vyčerpání adaptačních schopností žadatele na stres a vznik duševní poruchy. Přestože ke vzniku duševní poruchy došlo právě během výkonu vazby, po propuštění z vazby se žalobce i nadále snažil s touto skutečností vyrovnat sám, bez odborné pomoci. Na doporučení svých blízkých, zejména bývalé přítelkyně T. [REDACTED] S. [REDACTED] a jejich dětí, vyhledal žalobce odbornou lékařskou pomoc až v únoru 2010. 18.2.2010 byl hospitalizován v [REDACTED] pro [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]. V době od 24.2. do 23.3.2010 byl žalobce hospitalizován na psychiatrickém oddělení [REDACTED], přičemž v uvedeném zdravotnickém zařízení zůstává nadále i v ambulanci psychiatrické péči, nadále je potřebná léčba psychofarmaky, přičemž mu bude zároveň doporučena psychoterapie na odborném psychoterapeutickém pracovišti. Na základě uvedeného uplatňuje žalobce nárok na náhradu škody ve výši 360.000,-Kč, při určení uplatněného nároku vychází z mezí bodového ohodnocení ve smyslu § 7 odst. 1, 2 vyhlášky 440/2001 Sb. když pro položku 016 Přílohy č. 2 je stanoveno vhodné bodové ohodnocení 500 až 1.500 bodů. S ohledem na charakter příčiny způsobení škody na zdraví a na trvalý charakter škody na zdraví navíc s možným dalším negativním progresem a to vývojem do poruchy s bludy je přitom žalobce toho názoru, že při vyčíslení škody je na místě postupovat v souladu s ustanovením § 7 odst. 3 vyhlášky, tedy případ žalobce posuzovat jako hodný mimořádného zřetele, neboť u žalobce došlo k přímé souvislosti se vznikem duševní poruchy k velmi výraznému omezení jeho možností ve srovnání s vysokou ale mimořádnou úrovní jeho kulturních, sportovních či jiných aktivit v době před vznikem škody. Žalobce před vznikem škody vykonával podnikatelské aktivity v oblasti [REDACTED] a pedagogickou činnost v oblasti [REDACTED]. Po propuštění z vazby postupně opouštěl svojí profesní činnost, když její výkon nemohl realizovat právě v důsledku dopadů duševní poruchy. Na základě těchto kritérií je pak nutno při vyčíslení škody v mezích

bodového ohodnocení dospět k přiměřenému zvýšení k míře dvojnásobku maximálního bodového ohodnocení.

Vedle škody na zdraví byla žalobci rozhodnutím o vazbě a jejím výkonem způsobena nemajetková újma, která je odvozena od dopadů vzniklé duševní poruchy, jedná se však o samostatný nárok, který nemůže být pokrytý pouhou náhradou škody na zdraví, neboť směřuje k satisfakci újmy na jiném objektu než je zdraví. Dopad rozhodnutí o vazbě v souvislosti se způsobenou duševní poruchou totiž dále zapříčinil zásah do osobnosti žalobce a to do jeho důstojnosti a soukromí. V souvislosti se vznikem duševní poruchy bylo přímo zasaženo do soukromého a profesního života žalobce, byla narušena jiná hodnota osobnosti než zdraví samo o sobě. Žalobce tak zejména v důsledku duševní poruchy pozbyl své sociální zázemí, resp. svůj sociální status, když z důvodu úzkostných stavů a dalších symptomů poruchy přestal být schopen vykonávat svoji profesi a zároveň z těchto důvodů byl ukončen jeho vztah s T. S. přičemž žalobce v důsledku těchto skutečností zůstal prakticky bez příjmu. Skutečnosti přímo navazující na prožitek žalobce způsobený vazebním stíháním a hrozbou vydání do tak snížily důstojnost žalobce, když ho uvrhly do osobní situace, v níž jednak objektivně nemůže dosahovat příjmu a jednak byl krajně negativně ovlivněn jeho rodinný život, resp. došlo k rozpadu jeho partnerského vztahu. Požaduje jako přiměřené zadostiučinění částku 500.000,-Kč. Při stanovení výše zadostiučinění vycházel zejména z intenzity, povahy a způsobu zásahu, kdy titulem zásahu do osobnosti žalobce bylo protiústavní rozhodnutí o vzetí do předběžné vazby a extradiční řízení, kdy pouze na základě formalistického přístupu orgánů České republiky byl iniciován prožitek hrozby deportace a s ní spojeného pokračování v nelidském zacházení po ní. Žalobce dále vycházel z charakteru a rozsahu zasažené hodnoty a trvání vzniklé újmy.

Žalovaná se k žalobě vyjádřila tak, že žalobou uplatněný nárok neuznává. Žalovaná učinila nesporným, že u ní žalobce uplatnil dne 12.8.2010 nárok na náhradu škody, přičemž jeho žádosti nebylo po mimosoudním projednání vyhověno. Žalovaná dále učinila nesporným, že Ústavní soud nálezem ze dne 18.10.2007 označil za protiústavní stížností napadené rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci ze dne 10.5.2007 o vzetí do předběžné vazby. Nález byl žalobci doručen dne 9.11.2007. Žalovaná v první řadě namítá promlčení nároku. Žalobce svůj nárok na odškodnění dovozuje od výkonu předběžné vazby dle ustanovení § 9 zákona č. 82/1998 Sb. Žalobci začala běžet promlčecí doba s ohledem na uplatněný nárok dle ustanovení § 33 citovaného zákona dnem následujícím po dni, kdy byl žalobci doručen výše uvedený Ústavní nález, tj. dnem 10.11.2007. Vzhledem k nutnosti současné aplikace ustanovení § 35 citovaného zákona, tj. s přihlédnutím k stavení promlčecí doby po dobu nejdéle šesti měsíců, skončila promlčecí doba k podání žaloby o náhradu škody dne 10.5.2010, žaloba však byla podána dne 21.2.2011, tedy po lhůtě stanovené zákonem. Co se týká požadovaného zadostiučinění, má žalovaná za to, že o tomto nároku již bylo pravomocně rozhodnuto rozsudkem zdejšího soudu čj. 22 C 230/20098-69 ze dne 25.5.2010. Pokud by soud byl jiného názoru, žalovaná u tohoto nároku taktéž namítá promlčení. Promlčecí doba s ohledem na ustanovení § 32 odst. 3 zákona skončila dne 10.11.2008.

Mezi účastníky bylo v řízení nesporné, že žalobce uplatnil svůj nárok u žalované podáním doručeným žalované dne 11.8.2010. Mezi účastníky bylo rovněž v řízení nesporné, že žalobce byl v období od 29.3.2007 do 17.5.2007 ve výkonu předběžné vazby ve vydávacím zařízení podle § 396 odst. 1 trestního řádu a to na základě usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 29.3.2007 ve spojení s usnesením Vrchního soudu v Olomouci ze dne 10.5.2007. Nálezem Ústavního soudu ze dne 18.10.2007 byla konstatována protiústavnost uvedených rozhodnutí a tato byla zrušena.

Soud se v prvé řadě zabýval námitkou věci rozsouzené, vznesené žalovanou. Z rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 čj. 22 C 230/2008 vzal soud za prokázané, že v tomto řízení žalobce uplatnil nárok na náhradu nemajetkové újmy ve výši 200.000,-Kč, která mu měla být způsobena tím, že byl vzat do předběžné vazby usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 23.3.2007. Žalovaná v rámci předběžného projednání nároku žalobce žalobci nahradila přiměřené zadostiučinění za nemajetkovou újmu vzniklou pobytem v nezákonné vazbě ve výši 40.000,-Kč. Žalobce následně v tomto řízení navrhl připuštění změny žaloby o dalších 800.000,-Kč, které měly představovat náhradu škody na zdraví. Soud však tuto změnu žaloby nepřipustil. Soud tak dospěl k závěru, že překážka věci rozsouzené v daném případě dána není.

Dále se soud zabýval vznesenými námitkami promlčení.

Podle ustanovení § 32 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb. (dále jen zákon) nárok na náhradu škody podle tohoto zákona se promlčí za tři roky ode dne, kdy se poškozený dozvěděl o škodě a o tom, kdo za ní odpovídá. Je-li podmínkou pro uplatnění práva na náhradu škody zrušení rozhodnutí, běží promlčecí doba ode dne doručení (oznámení) zrušovacího rozhodnutí.

Dle ustanovení § 32 odst. 3 zákona nárok na náhradu nemajetkové újmy podle tohoto zákona se promlčí za 6 měsíců ode dne, kdy se poškozený dozvěděl o vzniklé nemajetkové újmě, nejpozději však do 10 let ode dne, kdy nastala právní skutečnost, se kterou je vznik nemajetkové újmy spojen. Vznikla-li nemajetková újma nesprávným úředním postupem podle § 13 odst. 1 věty druhé a třetí nebo § 22 odst. 1 věty druhé a třetí, neskončí promlčecí doba dříve než za 6 měsíců od skončení řízení, v němž k tomuto nesprávnému úřednímu postupu došlo.

Co se týká námitky promlčení nároku žalobce na náhradu škody na zdraví spočívající ve ztížení společenského uplatnění, vycházel z ustanovení § 32 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb., kdy promlčecí doba dle tohoto ustanovení je tříletá. Ustanovení § 32 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb. je ustanovením speciálním k ustanovení § 106 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb., který stanoví subjektivní promlčecí dobu pro nároky z náhrady škody; v daném případě je třeba aplikovat tříletou subjektivní promlčecí dobu. Co se týká počátku běhu této subjektivní promlčecí doby zde soud vycházel z konstantní judikatury zabývající se během subjektivní promlčení doby spočívající ve ztížení společenského uplatnění zejména z rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 13.6.2001 sp.zn. 25 Cdo 1169/2000. Z této konstantní judikatury o škodě spočívající ve ztížení společenského uplatnění se poškozený dozví v době, kdy lze objektivně provést bodové ohodnocení ztížení jeho společenského uplatnění; od tohoto okamžiku běží subjektivní promlčecí doba. Zde se tedy soud ztotožnil s názorem žalobce, že k běhu jeho subjektivní promlčecí doby nemohlo dojít před okamžikem, kdy byl žalobce hospitalizován v [REDAKCE], resp. v okamžiku, kdy byla jeho duševní porucha diagnostikována, což se stalo právě až v okamžiku jeho hospitalizace v [REDAKCE] dne [REDAKCE]. Od tohoto okamžiku tak počala žalobci běžet subjektivní tříletá promlčecí doba. Vzhledem k tomu, že žaloba byla podána dne 18.2.2011 byla podána před uplynutím promlčecí doby.

Co se týká vznesené námitky promlčení ve vztahu k žalobci na náhradu nemajetkové újmy, zde určení počátku běhu promlčecí doby je komplikovanější. Žalobce na jednu stranu považuje za příčinu vzniku nemajetkové újmy pobyt ve vyhošťovací vazbě v období od [REDAKCE] do [REDAKCE] na druhou stranu vznik této nemajetkové újmy dává do souvislosti právě se vznikem své psychické poruchy. Žalobce uvádí, že za nemajetkovou újmu považuje zejména prožitek hrozby deportace a s ní spojeného pokračování v nelidském zacházení po ní

při věznění v [REDAKCE] a dále do soukromého, profesního a rodinného života žadatele, je tedy otázkou kdy ke vzniku této nemajetkové újmy došlo, pokud nemajetková újma žalobce měla spočívat právě v stresu, který mu způsobila hrozba vydání do [REDAKCE] a hrozba dalšího trestního stíhání v [REDAKCE] pak je zřejmé, že o takto vzniklé nemajetkové újmě se žalobce dozvěděl již v průběhu svého pobytu ve vazbě a takovýto nárok by zcela jistě musel být promlčen. Pokud žalobce uvádí, že nemajetková újma měla spočívat rovněž v tom, jakým způsobem jeho duševní porucha ovlivnila jeho rodinný či profesní život, zde je třeba poznamenat, že právě zásahy do těchto aspektů života v důsledku poruchy zdraví jsou kompenzovány ztížením společenského uplatnění. Proto tedy soud dospěl k závěru, že nárok na náhradu nemajetkové újmy spočívající ve stresu žalobce z případného vydání do [REDAKCE] je promlčen a ostatní nároky z titulu nemajetkové újmy jsou kompenzovány právě náhradou za škodu na zdraví ve formě ztížení společenského uplatnění.

Soud ve věci vycházel z předložených listinných důkazů, dále ze znaleckého posudku znalce z oboru psychiatrie a z svědecké výpovědi T. [REDAKCE] S. [REDAKCE], bývalé partnerky žalobce a účastnického vylislu žalobce.

Z potvrzení o hospitalizaci [REDAKCE] ze dne [REDAKCE] vzal soud za prokázané, že zde byl žalobce hospitalizován v období od [REDAKCE] do [REDAKCE]

Z potvrzení hospitalizace [REDAKCE] ze dne [REDAKCE] a prozatímní propouštěcí zprávy stejné nemocnice ze dne [REDAKCE] vzal soud za prokázané, že žalobce byl v období od [REDAKCE] do [REDAKCE] hospitalizován v této nemocnici s diagnózou [REDAKCE] Žalobci byla předepsána medikace [REDAKCE]

Z kompletní propouštěcí zprávy [REDAKCE] hospitalizace žalobce od [REDAKCE] do [REDAKCE] vzal soud za prokázané, že u žalobce byla diagnostikována [REDAKCE] v [REDAKCE] byl žalobce hospitalizován překladem z [REDAKCE], kde byl hospitalizován pro poruchu přizpůsobení. Klinický obraz odpovídá spíš [REDAKCE] nedůvěřivosti a tendenci k sociálnímu vztahování. Do budoucna nelze zcela vyloučit možnost vývoje do poruchy s bludy. Pacient byl předán do ambulantní péče.

Ze zprávy MUDr. Stanislava Morávka, lékaře [REDAKCE] ze dne 30.6.2010 vzal soud za prokázané, že žalobce je doposud v ambulantní psychiatrické péči [REDAKCE] a je i nadále potřebná léčba psychofarmaky. Anamnesticky bylo zjištěno, že žalobce byl vystaven nelidskému a ponižujícímu zacházení při věznění v [REDAKCE] Od [REDAKCE] žije na území České republiky, kde požádal o azyl z politických důvodů, jeho žádost byla zamítnuta, ale byla mu přiznána tzv. překážka vycestování dle zákona azylu. V roce 2007 byl vzat do vazby v České republice v souvislosti s řízením o jeho vydání k trestnímu stíhání do [REDAKCE] a jeho duševní obtíže začaly v tomto období. U pana S. [REDAKCE] se tedy nejedná o duševní poruchu, která by vznikla následkem poškození nebo onemocnění mozku, ale o poruchu, která vznikla jako důsledek vleklého a těžkého stresu, přičemž období ve vazbě v Ostravě došlo u pana S. [REDAKCE] již k vyčerpání a adaptačních schopností ke vzniku duševní poruchy - stresor vyvolá stresovou reakci a člověk vědomě či podvědomě reaguje, pokouší se na situaci adaptovat, trvá-li stres dlouho nebo se opakuje, může dojít k vyčerpání adaptačních schopností a ke vzniku duševní poruchy.

Ze znaleckého posudku znalce doc. MUDr. Vladimíra Horta, CSc., u posuzovaného byly dokumentovány epizody depresivní až psychotické symptomatiky, [REDAKCE]

[REDAKCE] Tyto charakteristicky jsou psychickému stavu a projevem posuzovaného [REDAKCE]

v dokumentaci, která pokrývá dobu od jeho vstupu do psychiatrické evidence, vcelku konstantní. Při současném psychiatrickém vyšetření nález odpovídá v základních znacích zjištěním zachyceným v dokumentaci. V celkovém kontextu v něm bylo více neprůhlednosti ve vazbě psychopatologie nastávající podmínky životní situace posuzovaného včetně vlivů soudních. Zcela spolehlivé vyhodnocení etiopatogenních vlivů, které se do současného psychiatrického nálezu u posuzovaného mohly promítat, není dost objektivizujících podkladů, jak k vlastnímu osobnostnímu založení, tak k celému pořadí vývoje úředních opatření v jeho věci, problému integrace do českého prostředí a v jeho privátních vztazích. Komplikace v uvedených oblastech samy o sobě mohly významně spoluvytvářet současný profil psychiatrického nálezu. Na druhé straně, především z hlediska odborné neutrality je nutné konstatovat, že zejména anomální znaky ve zjištěných osobnostních projevech potížích a zpracování životní reality jsou u posuzovaného vysvětlitelné z psychotraumatizujících událostí, které uvádí, a které odpovídají dříve stanovené diagnóze. U posuzovaného se po stresujícím až život ohrožujícím věznění v [REDAKCE] a po příchodu do Čech a vlivem nové vazby, ve které hrozilo vydání ke stíhání do [REDAKCE] aktivovaly psychotraumatické prožitkové obsahy a zesílily je do diagnostikované psychiatrické poruchy. V rámci závěru znaleckého posudku znalec uvedl, že žalobce se začal psychiatricky léčit v únoru 2010 pro přetrvávající změny osobnosti po katastrofické zkušenosti, [REDAKCE]

[REDAKCE] Co se týká stanovení příčiny vzniku onemocnění, zde znalec uvedl, že bez předchozího věznění v [REDAKCE] a jeho psychotraumatizujícího dopadu na posuzovaného, bez kterého by pozdější ohrožení čtyřicetidenní vazbou nedosáhlo současné klinické závažnosti. Tato porucha představuje hendikep pro běžnou životní psychologickou a sociální adaptaci, u posuzovaného vychází ze znaků klasifikačních vodítek, nedůvěřivému postoji ke světu, sociálnímu stažení, pocitu existenciálního ohrožení a odcizení. V současné době nelze spolehlivě prognostikovat vývoj a vliv poruchy za současné situace a bez částečné satisfakce bude pravděpodobně nepříznivý. Podstatným stabilizujícím faktorem by bylo dosažení profesního uplatnění. V rámci doplňujícího vyjádření ke znaleckému posudku ze dne 25.4.2013 znalec ještě uvedl, že v případě žalobce je odborně nejkonkrétnější vývoj, že stresující a ohrožující prožitky z vazby v [REDAKCE] mohla znovu závažně evokovat vydávací vazba v ČR. Kategorie i katastrofičnost zde nelze chápat tak jednoznačně jako to bylo při původním koncipování dané diagnostické kategorie po zkušenostech s potížemi amerických navrátilců z vietnamské války. Co se týká nespolupráce posuzované soudem, toto patří spíše mezi podpůrné znaky diagnózy. Dotazník N5- neurotických a vegetativních potíží nemá v daném případě rozhodou povahu.

Ve své výpovědi se dále znalec vyjadřoval k příčinám vzniku onemocnění žalobce, kdy znalec uvedl, že pokud by žalobce nebyl v minulosti vězněn v [REDAKCE], k rozvoji psychiatrického onemocnění by zřejmě nedošlo, neboť výkon vazby v ČR by nebyl trýznivým. Naopak trýznivost vazby vycházela z toho, čemu byl žalobce vystaven při věznění v [REDAKCE]. Co se týče časové prodlevy mezi vazbou v České republice a vznikem onemocnění, zde znalec uvedl, že zde může být poměrně velká variabilita, u některých lidí dochází k tomu, že ačkoliv měli traumatické zážitky z dětství, tyto v podstatě usnou až do dospělosti, naopak někdy je reakce bezprostřední. Často je to dáno tím, jaké jsou další životní podmínky těchto osob, zda se tyto traumatické zážitky kompenzují či dekompenzují. Dále uvedl, že vazba v ČR byla tedy spouštěčem psychiatrického onemocnění uvedl, že zde by zde možná mohl být i jiný spouštěč, muselo by to být tedy něco velmi závažného, takovýto jiný spouštěč znalec z dostupných informací nezjistil.

V rámci doplnění svého znaleckého posudku ze dne 10.12.2013 znalec ještě tedy doplnil znalecký posudek v tom směru, že žalobce utrpěl v důsledku uvalení vazby v ČR v době od 29.3. do 17.5.2007 psychickou újmu, která vyústila do psychiatricky klasifikované poruchy osobnosti, zjištěná psychiatrická újma má přetrvávající charakter, promítá se rušivě

v běžném psychickém prožívání a hendikepuje posuzovaného v sociální adaptaci. Naplňuje tak předpoklady pro hodnocení, že vede ke ztížení společenského uplatnění. Soudem požadované vyjádření ztížení společenského uplatnění podle vyhlášky 440/2001 Sb. u posuzovaného spadá pod položku 016. V uvedené kategorii postižení posuzovaného odpovídá 1200 bodům.

Z výslechu svědkyně T. S., vzal soud za prokázané, že tato byla bývalou partnerkou žalobce a to od roku 1994 do zhruba roku 2008 až 2009. Tvrdí, že důvodem rozpadu jejich vztahu bylo to, že žalobce se v tomto období velmi změnil, předtím býval energickým veselým člověkem, ale poté byl smutný pasivní depresivní. To se týká změny v chování žalobce, když byl propuštěn z věznice v Ostravě v roce 2007. V roce 2010, kdy byl na psychiatrii ve žalobce svědkyni opakovaně řekl, že jí mockrát děkuje za to, že se jí podařilo ho tam dostat, od té doby dostával silná antidepresiva a jeho chování bylo po těch lécích více adekvátní než kdy předtím. Žalobce svědkyni tehdy řekl, že vazba v Ostravě na něj měla takový dopad, neboť jí naprosto neočekával, cítil se zde v České republice v bezpečí a najednou ho znovu vzali do vězení, měl obrovský strach, že ho převezou zpátky do . V podstatě při každém otevření dveří očekával, že to bude jeho odvoz do . Svědkyně dále uvedla, že v době, kdy se u žalobce začaly projevovat tyto změny nálad se jej snažila povzbudit, ale necítila, žádný zájem z jeho strany. V zimě roku 2010 byl žalobce v tak hrozném stavu, nespal několik měsíců, následně žalobce šel na psychiatrii do a tam dostal žádanku do kam měl jít druhý den. Ovšem tam byly hrozné podmínky (jako ve vězení) proto se svědkyně obrátila znovu na a tam prosila lékaře, zda by tam žalobce nemohl zůstat, neboť tam byly mnohem lepší podmínky než v . Lékař svědkyni po té vyhověl a vzali ho do . Svědkyně dále vypověděla, že v době, kdy žalobce žádal o azyl, měli společně společnost kde byl žalobce společníkem a účastnil se práce na této společnosti. Dalším společníkem společnosti byla svědkyně. Žalobci pomáhala spíše s jednoduššími pracemi. Po té co dostal azyl, začal učit a normálně pracoval jako učitel měl docela hodně hodin, ale poté mu práce postupně ubývala. Lidé, kteří jej měli rádi, už jej potom dále nechťeli. Svědkyně uvedla, že to bylo tím, že býval smutný a depresivní. Už neměl skoro žádnou práci, byl registrován na Úřadu práce. Před vzetím do vazby žalobce dělal rok učitele , dělal ještě překladatele a začal vydávat knížky. Po té, co dostal v Čechách azyl, první část jeho knihy byla přeložena a vydána v češtině, v tato kniha vyšla již dříve. Žalobce byl v té době přirovnán k Solženicynovi nové doby. Dále pak vyšly ještě další dvě části této knihy, ale ty vyšly pouze v . Svědkyně dále uvedla, že má za to, že v současné době žalobce píše, že nedávno viděla v časopise jeho článek. Svědkyně dále uvedla, že i další zájem žalobce byl sport, žalobce je bývalý horolezec, lyžoval a chodil běhat. Po té, co byl propuštěn z věznice, tak přestal lyžovat, v dostal invalidní důchod pro problémy s páteří. Tady v Čechách se to však zlepšovalo. K tomu, jak se žalobce věnuje v současné době svým zálibám, se svědkyně vyjádřit nemůže, neboť se již tak často nevidají. Svědkyně ještě uvedla, že co se týká věznění v , to žalobce prožíval velmi špatně, ovšem toto svědkyně zná pouze z jeho knih, neboť žalobce tehdy říkal svědkyni, že když byl ve vězení v viděl, že musí bojovat a potom, co se dostal do Čech, myslel, že je vše v pořádku. Psychicky se zhroutil po té, co došlo k jeho vazbě. Zřejmě to bylo tím, že žalobce věděl, co by jej čekalo, pokud by se dostal zpátky do . Svědkyně dále uvedla, že se domnívá, že pokud by nedošlo ke změně osobnosti u žalobce v důsledku jeho duševní poruchy, pak by zřejmě jejich vztah trval. Žalobce v rámci své účastnické výpovědi uvedl, že po příchodu do České republiky v roce 1999 zde podnikal a to v rámci společnosti . Žalobce pro tuto společnost i pracoval. V té době měl přítelkyni T. S., s kterou trvale žil od roku 1994. Jejich vztah skončil v období po té, co byl propuštěn z vazby. Co se týká prvních příznaků nemoci už ve vazbě došlo ke zhoršení jeho psychického stavu, po té se to dále

zhoršovalo, až byl nucen vyhledat pomoc psychiatra a od té doby byl hospitalizován celkem čtyřikrát. Onemocnění by charakterizoval jako depresi. Žalobce si již přesně nepamatuje, kdy navštívil psychiatra, nicméně snažil se nejprve tomuto onemocnění čelit, ale to se mu nedařilo. Jeho onemocnění mělo za důsledky, že vystoupil ze společnosti, ve které pracoval, neboť jeho stav poškodil společnost, po té začal učit [REDAKCE] a dělat překlady. Onemocnění mělo důsledky v práci už jen tím, že je kupříkladu měsíc v nemocnici, domnívá se, že nemoc má již natrvalo, občas se to zhorší, pak se musí obrátit na lékaře a také již řadu let užívá léky. Po užívání léků u něj obvykle dochází ke stabilizaci jeho zdravotního stavu, ale opakovaně se stalo, že i když žalobce užíval léky, tyto nepomohly. Žalobce uvedl, že celkem napsal tři knihy, všechny tři vyšly na internetu a v [REDAKCE] jedna i v českém překladu v Praze a v Brně. Za vydání knihy dostal celkem 30.000,-Kč a to za vydání zde v České republice, v [REDAKCE] nedostal nic. Příjmy z pedagogické činnosti jsou velice malé, kupříkladu tento měsíc měl žalobce pouze tři hodiny týdně po 280,-Kč. Předtím než byl vzat do vazby neměl žádné finanční problémy, teď je ale má. Nestačí mu peníze ani v podstatě na to nejpotřebnější.

Soud se prvé řadě zabýval otázkou, zda v daném případě jsou splněny základní předpoklady vzniku odpovědnosti státu za škodu. V daném případě bylo mezi účastníky nesporné, že žalobce byl nezákonně ve vazbě v období od [REDAKCE] do [REDAKCE] když nálezem Ústavního soudu ČR ze dne 17.10.2007 Ústavní soud konstatoval, že usnesením Vrchního soudu Olomouci ze dne 10.5.2007 došlo k porušení článku 8 odst. 5 a článku 36 Listiny základních práv a svobod, kdy v důsledku svého postupu soud omezil stěžovatele na osobní svobodě. Je tedy zřejmé, že usnesení, kterým byl žalobce vzat do vazby bylo nezákonným rozhodnutím. V řízení bylo rovněž prokázáno a to zejména předloženými lékařskými zprávami [REDAKCE] Doc. MUDr. V [REDAKCE] H [REDAKCE] CSc., že žalobce trpí poruchou osobnosti a to přetrvávající změny osobnosti po katastrofické zkušenosti, [REDAKCE] (klasifikační kód [REDAKCE]). Znalec ohodnotil takto zjištěnou poruchu dle vyhlášky č. 440/2001 Sb. 1200 body. V řízení tedy nebylo sporu o tom, že v případě žalobce je splněna podmínka nezákonného rozhodnutí a v řízení bylo prokázáno, že na straně žalobce došlo ke škodě na zdraví v podobě ztížení společenského uplatnění, jejíž míru znalec ohodnotil 1200 body. Otázkou však zůstává, zda toto poškození zdraví je v přímé příčinné souvislosti s nezákonným rozhodnutím, tedy zda vzetí žalobce do vydávací vazby a jeho pobyt v ní byly přímou příčinou vzniku psychického onemocnění na straně žalobce.

O vztah příčinné souvislosti se jedná, vznikne-li škoda následkem nezákonného rozhodnutí a je-li nezákonné rozhodnutí a škoda ve vzájemném poměru příčiny a následku a tudíž pokud je prokázáno, že nebyť nezákonného rozhodnutí ke škodě by nedošlo. Při stanovení toho, zda pobyt žalobce ve vydávací vazbě byl příčinou vzniku onemocnění na straně žalobce soud vycházel zejména ze znaleckého posudku znalce MUDr. Horta a z jeho výpovědi. Závěr znalce objektivně nemohl odpovědět na otázku, co bylo jedinou a hlavní příčinou vzniku onemocnění, když zde bylo více faktorů, které k onemocnění žalobce vedly; ze závěru znalce vyplynulo, že pobyt žalobce ve vydávací vazbě byl spouštěčem vzniku jeho onemocnění, když pobyt ve vyhošťovací vazbě a s tím související nebezpečí vydání žalobce k trestnímu stíhání do [REDAKCE] byly pro žalobce takovým stresem, na který se již nemohl adaptovat. Je pravdou, že onemocnění žalobce bylo do určité míry způsobeno i traumatem, který utrpěl při své věznění v [REDAKCE], nicméně tato traumata sama o sobě vznik onemocnění žalobce nezpůsobila. Jak již bylo shora uvedeno, pro vznik onemocnění žalobce byla dle názoru soudu rozhodující jeho vazba zde v České republice a s tím související riziko vydání k trestnímu stíhání do [REDAKCE] když stres z tohoto rizika vydání vedl u žalobce k rozvoji psychické poruchy. Soud tedy dospěl k závěru, že pokud by nebylo pobytu žalobce ve

vydávací vazbě, pak by k rozvoji jeho onemocnění nedošlo; je zde tedy dán vztah příčiny a následku mezi nezákonným rozhodnutím o vazbě a vznikem škody na zdraví na straně žalobce.

Podle ust. § 7 odst. 1 vyhl. č. 440/2001 Sb., výše odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění se stanoví na základě bodového ohodnocení stanoveného v lékařském posudku.

Podle ust. § 7 odst. 3 této vyhlášky, ve zvlášť výjimečných případech hodných mimořádného zřetele, může soud výši odškodnění stanoveného podle této vyhlášky, přiměřeně zvýšit.

Co se týká míry poškození žalobceva zdraví, zde soud vyšel rovněž ze znaleckého posudku MUDr. Horta, který poškození zdraví ohodnotil v souladu s vyhláškou č. 440/2001 Sb. 1200 body, když hodnota jednoho bodu činí 120,-Kč. Znalec MUDr. Hort nepřistoupil k navýšení tohoto bodového ohodnocení podle § 6 vyhlášky.

Ztížení společenského uplatnění znamená především omezení ve schopnosti vykonávat běžné životní úkony a zúžení možnosti uspokojovat životní a společenské potřeby, toto omezení se může projevovat jak v oblasti osobního, partnerského a rodinného života, tak v oblasti života profesního a společenského. V řízení bylo prokázáno, že zdravotní onemocnění žalobce, projevující se zejména značnými depresivními stavy a důvěřivým postojem ke světu, sociálním stažením a pocitům existenciálního ohrožení a odcizenosti, se částečně projevuje jako hendikep pro běžnou životní psychologickou a sociální adaptaci. Projevy nemoci měly zásadní vliv na profesní život žalobce, který je schopen pouze omezeně vykonávat profesi učitele a jiným způsobem podnikat. Poškození zdraví se rovněž projevilo v sociální oblasti žalobce, když tento se začal vyhýbat kontaktům s lidmi, v důsledku změny jeho osobnosti došlo k rozpadu jeho partnerského vztahu a žalobce v současné době není schopen se sociálně adaptovat. Situace žalobce je navíc komplikována tím, že se jedná o emigranta pocházejícího z jiného společenského prostředí, který zde nemá potřebné sociální zázemí. Vzhledem k tomu, že znalec nevyloučil budoucí integraci do společnosti zejména pokud by žalobce našel odpovídající profesní uplatnění soud nepřistoupil k zvýšení náhrady dle ustanovení § 7 odst. 3 vyhlášky, když dle jejího názoru stupeň újmy na straně žalobce je dostatečně vyjádřen základním odškodněním. Jak vypověděla svědkyně T. S. a rovněž jak vyplynulo z účastnické výpovědi žalobce, žalobce v současné době pracuje, toto je sice komplikováno jeho opakovanými pobyty v psychiatrickém zařízení, žalobce nicméně stále působí jako učitel S. rovněž občas publikuje. Co se týká ostatních zájmů žalobce, kdy žalobce byl aktivním sportovcem, je třeba poukázat na to, že aktivním sportovcem byl žalobce před svým vězněním v , při kterém došlo ke zhoršení jeho zdravotního stavu, v důsledku čehož byl následně shledán invalidním Neschopnost žalobce věnovat se do budoucna sportu tak nesouvisí s jeho pobytem ve vydávací vazbě, nicméně souvisí pouze a jedině s jeho vězněním v . Ani v tomto ohledu soud důvody pro zvýšení základní bodové ohodnocení nenavýšil. Soud neshledal ani jiné důvody pro navýšení základní částky, kdy, jak již bylo shora uvedeno, prognóza žalobce do budoucna vyznívá spíše pozitivně, je zde velká naděje, že žalobce bude schopen je společensky integrovat a k nápravě může dojít i v oblasti jeho rodinného života.

Vzhledem k uvedenému soud žalobci přiznal částku 144.000,-Kč, která odpovídá 120,-Kč za jeden bod, tedy 120 x 1200, což představuje částku 144.000,-Kč. Ve zbývajících částech požadovaného nároku na náhradu škody na zdraví soud žalobu zamítl.

Soud žalobu zamítl rovněž co do požadované nemajetkové újmy, neboť tato je dle názoru soudu buď promlčena, pokud uvažujeme o vzniku nemajetkové újmy v důsledku

prožitku hrozby deportace žalobce, když k tomuto prožitku došlo zcela jistě po dobu vydávací vazby, nikoliv v období roku 2010 či později, žalobce o vzniku této nemajetkové újmy musel vědět právě v době jeho vazebního stíhání. Co se týká případných dalších dopadů do profesního, soukromého a rodinného života žadatele, které žalobce dává do souvislosti se vznikem jeho psychické poruchy, zde se soud domnívá, že případný dopad do této sféry v důsledku poškození zdraví žalobce je kompenzován právě ztížením společenského uplatnění a není zde na místě žalobci za stejnou újmu přiznat i zadostiučinění z titulu nemajetkové újmy (jak již bylo zmíněno výše). Soud žalobu v tomto rozsahu zamítl.

Ve výroku o nákladech řízení soud rozhodl v souladu s ustanovením § 142 odst. 3 o.s.ř., když v daném případě výše plnění z titulu náhrady škody na zdraví, ztížení společenského uplatnění závisela na znaleckém posudku, který byl vyhotoven až v průběhu řízení. Soud tak žalobci přiznal náklady řízení přiznané částky 144.000,-Kč. Náklady řízení se sestávají z odměny advokáta dle vyhlášky č. 177/1996 Sb. za 7 úkonů právní služby á 6.860,- Kč (příprava a převzetí věci), sepis žaloby, čtyřikrát účast na jednání soudu, písemné podání ve věci samé ze dne 6.2.2012), 7x režijní paušál á 300,-Kč. Celkem činí náklady řízení částku 50.120,- Kč. Co se týká nároku na náhradu nemajetkové újmy, zde byl žalobce v řízení zcela neúspěšný a právo na náhradu nákladů by tak měla žalovaná. Žalované však v souvislosti s touto částí předmětu řízení žádné náklady nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení k Městskému soudu v Praze prostřednictvím soudu zdejšího ve třech vyhotoveních.

V Praze dne 7. dubna 2014

Mgr. Lucie Šternová, v.r.
soudkyně

Za správnost: Baštová DiS.